

Posudek vedoucího práce

Jméno diplomantky	Valérie Pešanová
Téma práce:	Smluvený režim společného jmění manželů a jeho komparace se zákonným režimem
Rozsah práce:	146.484 znaků
Datum odevzdání práce:	02. 05. 2024 (datum odevzdání elektronické podoby)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Společné jmění manželů a jeho správa představuje tradiční téma občanského práva hmotného, avšak i přes svou tradičnost je stále aktuální. Tuto aktuálnost lze vysledovat zejména od okamžiku nabytí účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, který nově upravil právní režim společného jmění manželů. Rovněž odlišná koncepce aktiv a pasiv společného jmění manželů v novém občanském zákoníku přidala tématu na aktuálnosti a významu. Manželům a snoubencům je nově poskytována široká paleta možností, jak svůj majetkoprávní režim upravit.

Diskuze v odborné literatuře a judikatuře též ukazuje na to, že ne všechny otázky spojené s právní úpravou společného jmění manželů jsou dostatečně vyřešeny. Z tohoto důvodu je patrné, že další doktrinální rozvoj této problematiky je nezbytný a téma zůstává nadále aktuální a diskutované.

Téma lze s ohledem na tyto okolnosti hodnotit jako aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma vyžaduje hluboké porozumění příslušných ustanovení občanského zákoníku, což zahrnuje také důkladnou znalost judikatury českých soudů. Je též nezbytné vycházet z historických právních úprav a i historické judikatury. Současně je však nezbytné vážit, nakolik je možné tyto zdroje užívat k výkladu stávající právní úpravy. Důležitý je i přesah do procesních právních předpisů (občanský soudní řád a exekuční řád).

Autorka může vycházet již z nové judikatury a z poměrně široké palety česky psaných zdrojů.

Téma je tak možné hodnotit jako středně náročné.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna do pěti kapitol, k tomu je potřeba přičíst úvod a závěr.

Nejprve je v práci stručně nastíněn historický vývoj právní úpravy společného jmění manželů a každý z těchto režimů je krátce rozebrán. Poté se práce zaměřuje na podrobnou analýzu současného smluveného režimu a provedení jeho porovnání s režimem zákonným. Zvláštní důraz je kladen na klíčové charakteristiky obou režimů a jejich dopady na majetkové vztahy mezi manželi. Dále je zkoumána četnost používání smluveného režimu ve srovnání se zákonným a faktory ovlivňující rozhodování manželů při volbě majetkového režimu.

Kromě toho se diplomová práce podrobně zabývá situací dle zahraničních právních řádů, aby poskytla komplexní pohled na problematiku majetkových režimů a případně identifikovala inspirativní prvky pro české právní prostředí.

Strukturu práce považuji za vyhovující. Počet kapitol je vyhovující. Přiměřeně obsahově i rozsahem je obsah celé práce mezi jednotlivé kapitoly rozdělen.

Strukturu práce považuji za vyhovující. Počet kapitol je vyhovující. Přiměřeně obsahově i rozsahem je obsah celé práce mezi jednotlivé kapitoly rozdělen.

Autorka provádí i vlastní komparaci obou režimů s vlastními úvahami ohledně právní úpravy a výhod a nevýhod toho kterého režimu (str. 45 a násl.).

4. Vyjádření k práci

Práce je důkladně strukturovaná a dokazuje hluboké porozumění problematice. Cílem práce je „*provést komplexní analýzu smlouveného režimu společného jmění manželů a jeho srovnání s nejčastěji využívaným zákonným režimem*“ (str. 6). Mám za to, že autorka tento cíl splnila.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Mám za to, že autorka vytčený cíl práce splnila. Poukázala na sporné otázky (právně i filozoficky), vyjádřila vlastní názory a provedla analýzu sporných otázek.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Autorka pracovala samostatně. Nemám pochyb o tom, že práce je samostatným autorčíným dílem.
Logická stavba práce	Práce je logicky vystavěna od obecné části ke zvláštní.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka v dostatečné míře pracuje s českými zdroji. Práce se zahraničními zdroji je zastoupena méně, ale přesto zahraniční prameny jsou citovány.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Analýza je provedena dostatečně, když autorka poukázala na relevantní právní úpravu a i judikaturu.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Velikost textu i grafická úprava je obvyklá.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce je z hlediska jazykové a stylistické na dobré úrovni. V práci se až na výjimky nevyskytují pravopisné chyby či překlapy.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Připomínky:

Přes daná pozitiva mám k práci několik připomínek:

- Stanovení povinné konzultace (str. 52 a 53) bez sankce je fakticky nevymahatelná právní povinnost a snoubenci nebudou nijak motivováni absolvovat konzultaci, která bude zpoplatněna dle příslušného tarifu
- Autorka na některých místech typograficky nesprávně začíná větu znakem „§“ (str. 46)
- Autorka na str. 52 hovoří o „nestranném advokátovi“. Podstatou činnosti advokáta je však vždy hájit zájmy svého klienta či klientů, kteří nejsou ani v potencionálním konfliktu zájmů.

Otázky k obhajobě:

- Je možné smluvní úpravou mezi snoubenci či manžely vyloučit ustanovení § 747 odst. 1 o. z.?
- Autorka navrhuje: *„Jako nejjednodušší řešení se mi jeví změna právní úpravy tak, aby výlučné dluhy jednoho z manželů vzniklé za trvání manželství mohly být i při výkonu rozhodnutí a exekuci uspokojeny ze společného jmění pouze do výše, která by představovala podíl manžela dlužníka v případě vypořádání, ať už druhý manžel vyjádřil nesouhlas nebo ne.“* (str. 48). Nepovažuje autorka tento svůj návrh za faktické popření podstaty a smyslu společného jmění manželů, kdy fakticky tento návrh znamená existenci výlučných jmění každého z manželů z hlediska věřitelů?
- Je na místě de lege ferenda upravit ochranu rodinné domácnosti i pro nesezdané páry, a to v situaci, kdy se téměř 50 % všech dětí rodí mimo manželství a ochrana prostřednictvím rodinné domácnosti a prostřednictvím § 747 odst. 1 tak není možné využít? S tímto souvisí i otázka, zda autorka má za to, že stávající právní úprava společného jmění manželů je jednou z příčin nárůstu tzv. nesezdaných soužití?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Doporučuji práci k obhajobě
Navržený klasifikační stupeň	1

V Praze dne 14. 05. 2024

JUDr. Michael Zvára, Ph.D., LL.M.
vedoucí práce